

Päiväkoti Pikkutassu

VUOSISUUNNITELMA
toimikausi 2022-2023

Sensitiivisyys

Aito kohtaaminen

oikeudenmukaisuus ja luottamus

Perustehtävä ja arvot

Kajaani luo asukkaille, yrityksille ja yhteisöille hyvinvointia, turvallisuutta, sujuvaa arkea sekä menestymisen edellytyksiä.

Arvojamme ovat oikeudenmukaisuus, suvaitsevaisuus, turvallisuus, luottamus tulevaisuuteen.

Arvot toimintatapoina

Edistämme hyvinvointia tekemällä päätöksiä oikeudenmukaisesti.

Toimimme avoimesti ja läpinäkyvästi.

Kunnioitamme ja edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Arvostamme yksilöllisyyttä ja koemme erilaisuuden voimavarana.

Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen.

Panostamme turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön.

Haluamme tehdä jokaisesta päivästä turvallisen.

Tahdomme mahdollistaa sujuvan arjen.

Edistämme kaupungin elinvoimaa myös tulevaisuudessa.

Sisällys

KAJAANIN KAUPUNGIN TAVOITTEET- 4 kasvuteemaa	4
Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa.....	4
Resurssiviisautta luontokaupungissa.....	4
Tulevaisuus nuorissa.....	6
Osaajista elinvoimaa.....	6
MONITAHOARVIOSTA NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET	8
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	10
Varhaiskasvatuksen arvoperusta.....	11
TIIMISOPIMUS	13
Leikki.....	14
Ajattelu ja oppiminen (2.7).....	16
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (2.7).....	17
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (2.7).....	18
Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (2.7).....	19
Osallistuminen ja vaikuttaminen (2.7)	20
Kielten rikas maailma (4.5).....	22
Ilmaisun monet muodot (4.5).....	23
Minä ja meidän yhteisömme (4.5)	24
Tutkin ja toimin ympäristössäni (4.5).....	26
Kasvan, liikun ja kehityn (4.5).....	27
Eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatuksen toteuttamista (4.7)	28
Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen (7.1).....	29

KAJAANIN KAUPUNGIN TAVOITTEET- 4 kasvuteemaa

Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa

- Huomioidaan monimuotoinen ja muuttuva asiakasnäkökulma palveluita järjestettäessä ja toiminnan suunnittelissa.
- Painopistealueena on lasten ja vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksen arjessa.
- Uusien osallistavien yhteistyömuotojen kehittäminen asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Asiakaskyselyiden kehittäminen.
- Kannustamme henkilöstöä kouluttautumaan ja osallistumaan kehittämispilotteihin.

Näin toimimme:

- Joustetaan perheiden tarpeiden mukaan, esim. hoitoajat, maahanmuuttajat, osa-aikaiset hoidontarvitsijat
- Toiminnalliset tapahtumat perheille osallistavat
- Toiminta on osallisuuteen kannustavaa, asia tuodaan esille vanhempainillassa
- Vuositain päiväkodin oma asiakastyytyväisyyskyselyt perheille, kehitetään kyselyä edellisen vuoden perusteella
- Koulutuksiin osallistutaan tarpeiden pohjalta

Resurssiviisautta luontokaupungissa

- Tuodaan näkyvyyttä puhtaasta luonnosta ja vuodenaajoista.
- Lapsille syntyy tietoisuus omista juurista ja omasta kotikaupungista.
- Noudatamme kestävän kehityksen periaatteita Kajaanin varhaiskasvatuksessa. Vihreä lippu-toiminta.
- Ohjaamme lapsia hyviin tapoihin, yhteisvastuullisuuteen ja ympäristön kunnioittamiseen.

Näin toimimme:

- Käydään lastenkanssa metsäretkillä, havainnoidaan vuodenaikoja, säätä, kasveja, marjoja jne.
- Tutustumme kotikaupungin nähtävyyksiin, osallistumme tapahtumiin
- Lasten opastaminen arjessa kierrätys- ja kestävän kehityksen asioissa
- Kurre Kainulaisen pyytäminen vierailulle

-Tutustuminen paloasemaan, poliisiin ja sairaalaan, tietoa turva-asioista

Tulevaisuus nuorissa

- Mahdollistetaan nuorten tutustumine varhaiskasvatukseen.(kesäseleiläiset, TETiläiset
- Sitoudutaan perehdyttämään ohjaamaan alan opiskelijoita ja työharjoittelijoita hyvin.
- Jokainen on vastuussa myönteisen kuvan luomisessa ulkopuolisille.
- Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen.
- Osallistutaan paikalliseen lastenkulttuuritarjontaan (Silmu, kulttuurilaitokset...)
- Olemme osa oppimisen ja kasvatuksen kokonaisuutta ja keskitymme hyvän huomaamiseen.

Näin toimimme:

- TETiläisiä ja opiskelijoita otetaan vastaan mahdollisuuksien mukaan, kun aikaa ohjaamiseen
- Myönteistä kuvaa luodaan esim. fasebook sivuilla, aktiivisella osallistumisella koulutuksiin ja erilaisiin tapahtumiin
- Lapsiperheiden hyvinvointia tuetaan tiedottamalla kaupungin ja muiden tahijen tarjoamista tukipalveluista
- Yksilökohtainen ohjaus tuen tarpeessa oleville perheille
- Päivähoitoa tarjolla 0 vuotiaista -> eskariin asti

Osaajista elinvoimaa

- Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut omalta osaltaan mahdollistvat ja tukevat perheiden hyvinvointia ja yritystoiminnan kasvua.
- TVT- pedagogiseen osaamisen juurruttaminen osaksi varhaiskasvatuksen toimintaa.
- Madollistetaan osaltamme perheiden luonteva kotoutuminen Kajaaniin.
- Kehitämme uuden henkilöstön rekryprosessia.
- Vaalitaan työyhteisössä hyvää, työkaveria arvostavaa ja luottamuksellisellista työyhteisön ilmapiiriä.

Näin toimimme:

- Riittävä, ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta
- opetellaan ottamaan TVT luonnolliseksi osaksi arkea
- Tiedotetaan perheitä tapahtumista, harrastuksista ja palveluista
- Työntekijöiden näkemyksen huomioiminen uuden henkilöstön rekrytoinnissa
- tyhy-tiimi perustettu, avoin ja keskusteleva, arvostava ilmapiiri
- Säännölliset tiimipalaverit, ym.kokoukset

MONITAHOARVIOSTA NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikköemme vahvuudet

- Yksikköemme vahvuuksia on lasten viihtyvyys päiväkodissamme
- Lapsi lähtee mielellään päiväkotiin ja viihtyy siellä
 - Perheet voivat turvallisin mielin jättää lapsensa päiväkotiin
 - Helposti lähestyttävä henkilökunta
 - Lasta hellitään ja pidetään sylissä
 - Toiminnassa huomioidaan lapsilähtöisyys ja lapsen osallisuus
 - henkilökunnalla on taito kuunnella perhettä ja keskustella huoltajien kanssa
 - Tiedottaminen kodin ja päiväkodin välillä

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

Päiväkodin yhteisissä palavereissa keskustellaan asioista + tiimi- ja pedapalavereissa

Yhdessä sovitut käytänteet

Päiväkodin oma joka vuosi tehtävällä tyytyväisyyskyselyllä mitataan toimintaa

Vasu-keskustelut

Facebook

Kiikkulaan

Yksikköemme kehittämiskohteet

-Tilat, varsinkin Nallukoilla tuovat haastetta toimintaan

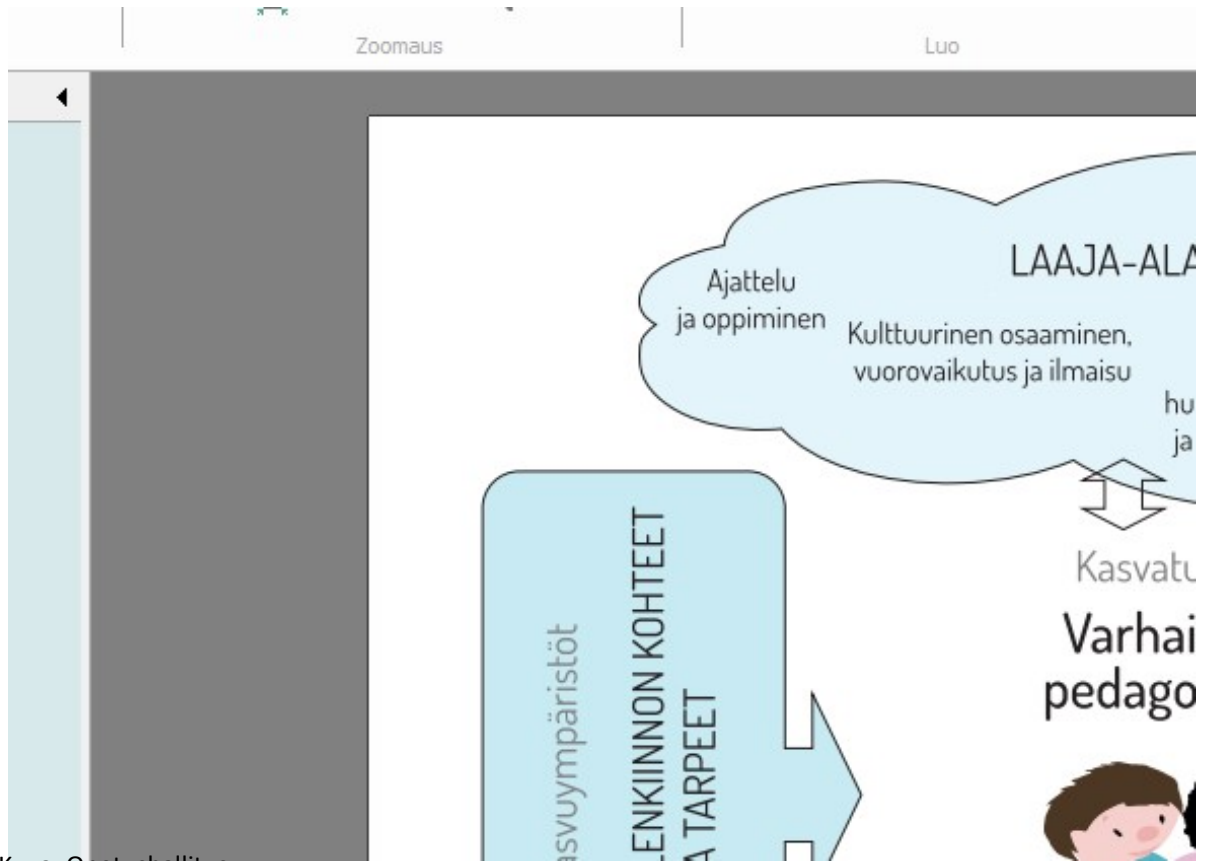
-Huoltajille enemmän tietoa mahdollisuudesta osallistua päiväkodin toimintaan

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

Mietimme yhdessä uusia tapoja miten vanhemmat voisivat osallistua halutessaan lapsen päivään

Syksyllä-19 päiväkodit yhdistyvät samankaton alle , uusissa tiloissa

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo

Miten arvo näkyy toiminnassaame:

Lasta arvostetaan ja hänet hyväksytään omana itsenään. Tiedostetaan että jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on.

Aikuinen on lasta varten. Lapsi tulee nähdyksi, kuulluksi ja ymmärretyksi arjen keskellä.

Ihmisenä kasvaminen

Miten arvo näkyy toiminnassaame:

Tavoitteena on tukea lapsen kehitystä niin, että hänellä on mahdollisuus kasvaa myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon omaavaksi tasapainoiseksi, itseensä luottavaksi yksilöksi. Niin että lapsi säilyttää oppimisen ilon ja uskaltaa rohkeasti kokeilla ja yrittää lannistumatta.

Lapsen oikeudet

Miten arvo näkyy toiminnassaame:

Lapselle pyritään luomaan turvallinen ympäristö, joka mahdollistaa monipuolisen toiminnan.

Tutut ja turvalliset aikuiset lapsen päivähoidon ajan.

Lapsen päivästä pyritään luomaan tasapainoinen ja rytmiltään säännöllinen ja kiireetön.

Lapsella on oikeus tulla huomioiduksi mielipiteineen ja heitä kuunnellaan. Hyvä vuorovaikutus lapsen ja aikuisen välillä kaikessa arjen toiminnassa. Tiedostamme leikin merkityksen lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen kannalta tärkeäksi. lapsen omille, vapaan leikin tilanteille järjestetään mahdollisuuksia jakamalla lapsia pieniin leikkiryhmiin.

Takaamme myös monipuolisen ravinnon, levon ja ulkoilun.

Kaikkia lapsia kohdellaan tasavertaisesti

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

Lapsille opetetaan suvaitsevaisuutta, oikeudenmukaisuutta ja toisten huomioon ottamista. Aikuinen toimii esimerkkinä omalla käytöksellään.

Lasten eri kulttuuritaustat huomioidaan päiväkodin toiminnassa.

Kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti. Heti alusta asti, pyrimme luomaan hyvän ja avoimen vuorovaikutussuhteen perheisiin

Perheiden monimuotoisuus

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

Jokainen perhe on tärkeä ja saman arvoinen

Perheitä kuunnellaan ja heidän toiveitaan huomioidaan.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

Ohjaamme lapsia heidän terveyttä ja hyvinvointia edistäen, monipuolisella ravinnolla ja liikunnalla.

Lasta rohkaistaan kokeilemaan uutta, esim. pienet maistelu annokset ruuassa.

Tuemme lasten moraalista ja sosiaalista kehitystä sekä asetamme tarvittavia rajoja. Toisten huomioon ottaminen sekä hyvät tavat kuuluvat lapsen sosiaaliseenkasvatukseen

TIIMISOPIMUS

TIIMIN NIMI:

TIIMIN JÄSENET:

TIIMIN VETÄJÄ:

MUUT VASTUUALUEET:

TIIMIN KÄYTÄNTEET, SOPIMUKSET JA YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

Leikki

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Tiedostetaan leikin merkitys oppimisessa -Annetaan aikaa ja tilaa leikille ja sen kehittymiselle -Pitkäkestoiset leikit mahdollisuuksien mukaan. Aina ei tarvitse siivota -Mahdollistetaan ne leikit joista lapset ovat kiinnostuneita -Havainnoidaan mistä lapset ovat kiinnostuneita -Havainnointilomakkeen käyttö ja lasten haastattelut (lomake) - kaksi lastentarhanopettajaa osallistuu toimikauden kestävään leikkikoulutukseen
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Tietyissä huoneissa pitkäkestoisen leikin jättäminen onnistuu -Vapaalle leikille on aika ennen aamupalaa, aamupalan jälkeen (ennen ohjattuja tuokioita) ja iltapäivisin -ulkoilussa aikaa leikille -Leikkitalun avulla lapset valitsevat mieleisen tilan ja leikin -Leikin avulla harjoitellaan minia eri taitoja, esim. värit, muodot ja kaveritaidot jne. Leikki muodostuu ikätäson mukaan -0-1vuotiaat tarvitsevat vielä syliä ja tutustumista ympäristöön -2-3v. jo opettelevat juonellista ja pitempikestoista leikkiä, rinnakkain ja yhdessä aikuisen tuella - leikin avulla lapsen sosiaaliset taidot kehittyvät

Arviointisuunnitelma ja arviointi:	-Arviointia tapahtuu koko ajan arjen keskellä, sekä keskustellaan tiimeissä ja pedapalavereissa tarvittaessa -Vasu-keskustelut
------------------------------------	---

Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Henkilöstö tunnistaa leikkiä rajoittavia tekijöitä ja kehittää leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä. Lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen ja leikin iloa. Yhteisössä kannustetaan kaikkia kekseliäisyyteen, mielikuvituksen käyttöön, omaan ilmaisuun ja luovuuteen. Leikki saa näkyä ja kuulua. Lasten leikkialoitteille, kokeiluille ja elämyksille annetaan tilaa, aikaa ja leikkirauhaa. Leikkiville lapsille ja aikuisille mahdollistetaan keskittyminen leikkiin. (4.4)

Ajattelu ja oppiminen (2.7)

Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa ja muodostavat perustan muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Tiedon hankinta, jäsentäminen ja uuden luominen edellyttävät luovaa ja kriittistä ajattelua, jonka perustaa luodaan varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten ajattelun ja oppimisen taitoja.

Lasten ajattelu ja oppiminen kehittyvät monipuolisten ja merkityksellisten kokemusten avulla. Ihmettelylle, oivaltamiselle sekä oppimisen ilolle tulee olla tilaa. Leikissä lapsilla on mahdollisuus käyttää mielikuvitustaan ja luovuuttaan, kokeilla yhdessä ideoita ja tutkia maailmaa. Lasten taitoja jäsentää, nimetä ja kuvata ympäristöä ja sen ilmiöitä tuetaan iän ja kehityksen mukaisesti. Lapsia rohkaistaan kysymään ja kyseenalaistamaan. Heidän kanssaan iloitaan onnistumisista ja opetellaan kannustamaan toisia. Lapsia kannustetaan myös sinnikkyyteen ja olemaan lannistumatta epäonnistumisista sekä keksimään ratkaisuja eri tilanteissa. Heitä ohjataan suuntaamaan ja ylläpitämään tarkkaavaisuuttaan. Päivittäinen, riittävä fyysinen aktiivisuus tukee lasten ajattelua ja oppimista. Toiminnan pedagoginen dokumentointi (luku 4.2) sekä yhteinen pohdinta auttavat lapsia havaitsemaan oppimistaan ja tunnistamaan vahvuuksiaan. Tämä vahvistaa lasten uskoa omaan kykyihinsä.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen perusta on yhdessä tekeminen vuorovaikutuksessa toisten lasten kanssa. Lapsi harjoittelee oppimaan oppimisen taitoja kehitystasonsa mukaisesti. Lapsen omaa minää vahvistetaan ja lasta rohkaistaan omaan ajatteluun positiivisella palautteella. Lasta kannustetaan ideoimaan, toteuttamaan ja arvioimaan omaa tekemistä kuvin, sadutuksin, videon ja omien tuotosten kautta.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Lapsi on aktiivinen toimija ja lapsen ääni näkyy ja kuuluu toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa - Aikuinen ei anna lapselle valmiita vastauksia, vaan rohkaisee lasta pohtimaan ja tutkimaan asiaa itse / ryhmän muiden lasten kanssa -Hiljaisetkin lapset tulevat kuulluksi (aikuinen huolehtii siitä) -Lapsen omaa luovuutta arvostetaan
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Ryhmien toiminnassa tulee näkyä lasten ideat ja kiinnostuksen kohteet -Lasten kiinnostuksen kautta muokataan toimintaa ja suunnitelmaa - Välineet helposti lasten saatavilla
<p>Arviointisuunnitelma ja arviointi:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Havainnoidaan koko ajan lasten kiinnostuksen kohteita ja niihin reagoidaan -Vasu-keskustelut -Tiimipalaverit

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (2.7)

Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa. Tämä korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen sekä kulttuurisen osaamisen merkitystä. Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky reflektoida omia arvoja ja asenteita. Vuorovaikutustaidoilla sekä kyvyllä ilmaista itseään ja ymmärtää muita on tärkeä merkitys identiteetille, toimintakyvylle ja hyvinvoinnille. Toimiva vuorovaikutus erilaisista kulttuuri- ja katsomustaustoista tulevien ihmisten kanssa edellyttää oman ja muiden kulttuurin ja katsomuksellisen taustan ymmärtämistä ja kunnioittamista. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan.

Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. Henkilöstö toimii mallina lapsille erilaisten ihmisten sekä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa. Lapsia ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin. Yhteistyöhön perustuva toiminta luo mahdollisuuksia harjoitella vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja eri tilanteissa ja erilaisten ihmisten kanssa. Lasten kanssa harjoitellaan asettumista toisen asemaan, opetellaan tarkastelemaan asioita eri näkökulmista sekä ratkaisemaan ristiriitatilanteita rakentavasti. Tämä vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja. Lapsia tuetaan kulttuuri-identiteettien rakentamisessa. Varhaiskasvatuksessa saadut kokemukset, tiedot ja taidot kulttuuriperinnöstä vahvistavat lapsen kykyä omaksua, käyttää ja muuttaa kulttuuria. Esimerkiksi leikit, ruokailuhetket ja juhlat tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. Lapsia tuetaan myönteisen suhteen luomisessa moninaiseen ympäristöön.

Paikallisesti päätetyt asiat

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Vuorovaikutus- ja tunnetaitoja harjoitellessa hyödynnetään eri materiaaleja esim. häijyherneitä ja lempeyslientä, askeleittain ja pienin askelein sekä tunnekortteja - Aikuisen malli tärkeää - Kaveritaitoja harjoitellaan arjen tilanteissa, aikuisen tuella -Tutustutaan eri kulttuuritaustoista tulevien lasten tapoihin, kieleen ja kulttuuriin-> erilaisuuden arvostaminen ja hyväksyminen - Lastentarhanopettaja osallistuu S2-koulutukseen, joka kestää 1.5 vuotta
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>Pikkuetiketin avulla opetellaan käytöstapoja ja myös osallistetaan perheet</p> <p>Pupu arkajalka- käsinukke opettaa kaikista pienimmille erillaisia tunteita ja kuinka niitä käsitellään</p>

Arviointisuunnitelma ja arviointi:	Tiimipalaverit Vasu-keskustelut ja jatkuva havainnointi
------------------------------------	---

Lapsi harjoittelee aikuisen ohjauksessa hyvän vuorovaikutuksen taitoja, kuuntelemaan toisia ja hyväksymään eriävät mieliteet sekä harjoittelee ongelmatilanteiden selvittelyä rakentavasti. Varhaiskasvatuksessa luodaan myönteisiä ihmissuhteita, harjoitellaan tunnetaitoja sekä erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista. Jokainen lapsi on arvokas ja häntä kohdellaan sen mukaisesti. Itseilmaisua ja kielitietoisuutta tuetaan lorujen, leikkien, draaman ja satujen avulla.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (2.7)

Itsestä huolehtimiseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät taidot ovat kaikille tärkeitä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä taitoja sekä ohjata heitä tekemään kestävän elämäntavan mukaisia valintoja. Varhaiskasvatuksessa tuetaan lasten myönteistä suhtautumista tulevaisuuteen.

Lasten itsenäisyyden asteittaista lisääntymistä tuetaan. Lapsia autetaan, ja heitä kannustetaan pyytämään apua sitä tarvittaessa. Lasten kanssa harjoitellaan erilaisia taitoja kuten pukeutumista, ruokailua sekä henkilökohtaisesta hygieniasta ja omista tavaroista huolehtimista. Lapsia ohjataan toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä sekä lähiluonnossa ja liikenteessä. Lasten kanssa käsitellään heidän hyvinvointiaan edistäviä asioita kuten levon, ravinnon, liikunnan ja mielen hyvinvoinnin merkitystä. Lapsia autetaan tunteiden ilmaisussa ja itsesäätelyssä. Lasten tunnetaidot vahvistuvat, kun heidän kanssaan opetellaan havaitsemaan, tiedostamaan ja nimeämään tunteita. Lapsia ohjataan myös kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisten kehoa.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatus huomioi omalta osaltaan, että lasten päivittäinen liikuntasuositus toteutuu. Päiväkodeissa toteutetaan Ilo kasvaa liikkuen –ohjelmaa ja huomioidaan Varhaisvuosien fyysinen aktiivisuus –suositukset. Lapsille tarjotaan tekemisen ja osallistumisen mahdollisuuksia yhteisiin arjen työtehtäviin, esimerkiksi pöytien kattamiseen, vaatteiden viikkaamiseen ja vastaaviin päivittäisiin tekemisiin.

Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:	<ul style="list-style-type: none"> -Kannustamme omatoimisuuteen -Aikuinen osaa huomioida lapsen osaamistason ja tunnetilan arjen taidoissa -Olemme mukana ilo kasvaa liikkuen ohjelmassa -Aikuinen mahdollistaa monipuolisen liikunnan toteutumisen -Eskarit viikkoapulaisina, lapset osallistuvat arjen työtehtäviin
---	--

Tavoitteiden tarkennus tiimiin:	<p>- Omaehtoiseen liikuntaan mahdollisuus pääsääntöisesti ulkona tiloista johtuen. Aikuinen huolehtii että välineet ovat lasten saatavilla</p> <p>- Ohjattua liikuntaa säännöllisesti</p> <p>- Ilo kasvaa liikkuen vasta alkamassa</p> <p>- Sisätilojen muokkaus liikuntaa varten</p> <p>- Noudatetaan johdonmukaista päivästruktuuria</p> <p>- Kannustetaan ja ohjataan lasta omatoimisuuteen ikätason mukaan</p> <p>-> Kuvallinen tarrataulu</p> <p>-> Kuvallinen päivästruktuuri</p> <p>-> huomaa hyvä-taulu</p> <p>-> kuvat käyttöön</p>
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>Säännöllinen havainnointi ja tiimipalaverit</p> <p>Vasu-keskustelut</p>

Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (2.7)

Monilukutaitoa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista tarvitaan lasten ja perheiden arjessa, ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa sekä yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen edistävät lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea näiden taitojen kehittymistä.

Monilukutaito on kulttuurisesti moninaisten viestien ja ympäröivän maailman ymmärtämisen sekä vuorovaikutuksen näkökulmasta keskeinen perustaito. Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten viestien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Monilukutaidon perustana on laaja tekstikäsitelmä, jonka mukaan erilaiset tekstit voivat olla muun muassa kirjoitetussa, puhutussa, audiovisuaalisessa tai digitaalisessa muodossa. Siihen sisältyy erilaisia lukutaitoja kuten kuvanlukutaito, numeerinen lukutaito, medialukutaito ja peruslukutaito. Monilukutaito liittyy kiinteästi ajattelun ja oppimisen taitoihin. Lasten kanssa nimeetään asioita ja esineitä sekä opetellaan erilaisia käsitteitä. Lapsia innostetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa, ympäristöissä. Monilukutaitoisiksi kehittyäkseen lapset tarvitsevat aikuisen mallia sekä rikkaista tekstiympäristöä, lasten tuottamaa kulttuuria sekä lapsille soveltuvia kulttuuripalveluja.

Lasten kanssa tutkitaan ja havainnoidaan tieto- ja viestintäteknologian roolia arkielämässä sekä tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin. Digitaalista dokumentointia hyödynnetään leikeissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa. Mahdollisuudet kokeilla ja tuottaa sisältöjä itse ja yhdessä muiden lasten kanssa käyttäen apuna tieto- ja viestintäteknologiaa edistävät lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taitoja sekä lukutaitoa. Henkilöstö ohjaa lapsia tieto- ja viestintäteknologian monipuoliseen ja turvalliseen käyttöön.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen tieto ja viestintäteknikan oppimisen tavoitteet löytyvät Kainuun maakunnallisesta TVT-strategiasta. Jokaiseen päiväkotiin on nimetty tvv-vastaavat, jotka antavat muille työntekijöille ohjausta tieto- ja viestintäteknisten välineiden hyödyntämisessä. Tvt-vastaavat tiedottavat muille työntekijöille tarjolla olevista tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvistä koulutuksista.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Arjen tilanteissa nimetään ja ihmetellään ympäristöä -Luetaan ja katsellaani kirjoja -Käytetään kuvia ja valokuvataan -Tabletteja hyödynnetään esiopetuksessa, perustaitojen opettelu ja opetuspelit. Tabletteja käytössä kaksi. -Kirjastoa hyödynnetään paljon ja siellä käydään lasten kanssa. Lapset saavat valita sieltä mieleisiä kirjoja sovitun määrän
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Lasten toimia ja tapahtumia valokuvataan ja niitä jaetaan kiikkulan kautta perheille -Videoita hyödynnetään opetuksessa -Säännölliset kirjasto käynnit - kirjojen lukeminen lapsille - Tutustutaan lasten mielenkiinnon kohteisiin myös tietokoneen avulla - havainnoidaan ympäristöä
<p>Arviointisuunnitelma ja arviointi:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Jatkuvaa havainnointia ja arviointia lasten mielenkiinnon kohteista -Tiimipalaverit -Vasu-Keskustelut

Osallistuminen ja vaikuttaminen (2.7)

Aktiivinen ja vastuullinen osallistuminen ja vaikuttaminen luovat perustan demokraattiselle ja kestäväälle tulevaisuudelle. Tämä edellyttää yksilöltä taitoa ja halua osallistua yhteisön toimintaan sekä luottamusta omaan vaikutusmahdollisuksiinsa. Lasten oikeuksiin kuuluvat kuulluksi tuleminen ja osallisuus omaan elämään vaikuttavissa asioissa. Varhaiskasvatuksessa

kunnioitetaan näitä demokratian toteutumisen keskeisiä periaatteita. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja sekä kannustaa oma-aloitteisuuteen.

Lasten arvostava kohtaaminen, heidän ajatustensa kuunteleminen ja aloitteisiin vastaaminen vahvistavat lasten osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja. Lapset suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa. Samalla lapset oppivat vuorovaikutustaitoja sekä yhteisten sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkitystä. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa. Osallistumisen ja vaikuttamisen kautta lasten käsitys itsestään kehittyy, itseluottamus kasvaa ja yhteisössä tarvittavat sosiaaliset taidot muovautuvat.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Aikuinen on aktiivinen ja aloitteellinen vuorovaikutussuhteessa lapseen. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten vähitellen kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja. Lapset ja huoltajat osallistuvat varhaiskasvatussuunnitelman tekemiseen, toteuttamiseen ja arviointiin yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Lapsi on aktiivinen ja vastuullinen toimija, jonka mielipiteitä arvostetaan.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Leikkitaulut, joiden avulla lapsi voi valita leikin ja leikkipaikan -Toiminta on lapsilähtöistä ja yksilölliset mielenkiinnon kohteet huomioidaan toiminnan suunnittelussa -Jokaiselle lapselle tehdään oma vasu, johon sekä lapsi että huoltajat osallistuvat
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Aikuinen rohkaisee ja kannustaa kaikkia oman mielipiteen ilmaisemiseen -Huolehditaan että myös hiljaiset ja arat lapset tulevat huomioiduksi ja kuulluksi - Opitaan arvostamaan erillaisia mielipiteitä - Lasten kanssa keskustellaan ja ollaan kiinnostuneita lasten kuulumisista -Annetaan valinnan mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja -Aktiivisesti havainnoidaan lasta -leikeistä ja touhuista kuvia -Arviointilomake täytetään viikottain
<p>Arviointisuunnitelma ja arviointi:</p>	<p>Jatkuva arviointia arjessa</p> <p>Tiimipalaverit</p> <p>Vasu-keskustelut</p>

Kielten rikas maailma (4.5)

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin. Kielen kehityksen tukeminen kytkeytyy lapsen monilukutaidon kehittymiseen (luku 2.7). Lisäksi se on yhteydessä muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvään laaja-alaiseen osaamiseen. Kehittyvät kielelliset taidot avaavat lapsille uusia vaikuttamisen keinoja, mahdollisuuksia osallisuuteen ja aktiiviseen toimijuuteen.

Kieli on lapsille sekä oppimisen kohde että väline. Sen avulla lapsi ottaa haltuun erilaisia tilanteita ja asioita sekä toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa, ilmaisee itseään ja hankkii tietoa. Lasten kielellistä kehitystä tukee monipuolinen varhaiskasvatuksen kieliympäristö sekä yhteistyö huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa lapsille annetaan kannustavaa ja johdonmukaista palautetta heidän kielenkäyttö- ja vuorovaikutustaidoistaan.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Kieleen tutustuminen tapahtuu varhaiskasvatuksessa arjen kaikissa vuorovaikutustilanteissa työntekijöiden ja toisten lasten kanssa. Kielen oppimisen tukena käytetään kuvia.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Kuvat ovat käytössä helpottamassa arjen toimintaa -Aikuinen sanoittaa tilanteita, nimeää asioita ja esineitä -Kirjat, lorut ja sadut ovat aktiivisessa käytössä -Aikuinen on esimerkkinä vuorovaikutustilanteissa, kannustaa, rohkaisee ja tukee
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Yhteistyö VEO:n ja neuvolan kanssa jos huoli kielellisistä valmiuksista herää -Kettu- ja Lumiukko-tehtävistöt käytössä, 3-5-vuotiaille -Pienten kielireppu -Vuorovaikutuksen harjoittelu leikkitalanteissa (ohjattu/vapaa) sekä tunneharjoitukset -Tulkkipalvelujen käyttö - Jatkuva tilanteiden, tapahtumien sanoitus, puhuen tai laulaen - kuvat käytössä

Arviointisuunnitelma ja arviointi:	Koko aikaista havainnointia ja arviointia Tiimipalaverit Vasu-keskustelut
------------------------------------	---

Ilmaisun monet muodot (4.5)

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tavoitteellisesti tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. Lasten ilmaisulle on luonteenomaista kokonaisvaltaisuus ja ilmaisun eri muotojen luova yhdisteleminen. Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen edistävät lasten oppimis-edellytyksiä, sosiaalisia taitoja ja myönteistä minäkuvaa sekä valmiuksia ymmärtää ja jäsentää ympäröivää maailmaa. Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät, kun lapset tutkivat, tulkitsevat ja luovat merkityksiä erilaisia ilmaisun taitoja harjoittelemalla. Kyky kuvitella ja luoda mielikuvia on keskeistä myös lapsen eettisen ajattelun kehittymiselle. Kulttuuriperintöön, taiteeseen ja ilmaisun eri muotoihin tutustuminen vahvistaa lasten osaamista myös monilukutaidon sekä osallistumisen ja vaikuttamisen osa-alueilla.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen toiminnassa on tilaa lapsista lähtöisin olevalle luovuudelle ja kekseliäisyydelle. Lasten kiinnostuksen kohteet ja ajankohtaiset aiheet huomioidaan työtapojen valinnassa. Varhaiskasvatuksen työntekijät keskustelevat lasten kanssa ja havainnoivat lasten toimintaa lapsilähtöisten ideoiden toteutumisen mahdollistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen arjessa mahdollistetaan lapsille omaehtoinen kulttuuriin tuottaminen sekä luodaan tilaisuuksia päästä esiintymään toisten lasten sekä aikuisten kanssa esimerkiksi varhaiskasvatussyksiköiden alueellisissa yhteisissä tapahtumissa.

Sadut, lorut ja musiikki ovat tärkeä osa päivittäistä varhaiskasvatusta Kajaanissa. Varhaiskasvatuksen toiminnassa tarjotaan päivittäin lapsille omaehtoista tai ohjattua toimintaa ilmaisun parissa.

Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:	<ul style="list-style-type: none"> -Vuodenajat ja juhlapyhät näkyvät toiminnassa -Askarteluvälineet ovat lasten saatavilla -Roolivaatteet saatavilla - Lasten oma mielikuvitus ja luovuus näkyvät tuotoksissa -Lapset valmistavat omat soittimensa -osallistutaan kaupungissa järjestettäviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin, varmistetaan tiedonkulku molempiin yksiköihin ja osallistutaan tapahtumiin yhdessä
---	--

Tavoitteiden tarkennus tiimiin:	<ul style="list-style-type: none"> -lasten kiinnostuksen kohteet määrittelevät toiminnan sisällön -Monipuolinen ilmaisu toteutuu arjessa - Mahdollistetaan myös pienempien osallistuminen eri tapahtumiin -Pienet tutustutetaan erillaisiin askarteluvälineisiin-ja tarvikkeisiin -Tuetaan lapsen luovuutta->tarjotaan siihen tarvittavat välineet -Säännölliset musiikkituokiot
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>Arjessa tapahtuvaa arviointia ja diokumentointia jatkuvasti</p> <p>tiimipalaverit</p> <p>Vasu-keskustelut</p>

Minä ja meidän yhteisömme (4.5)

Lasten elinpiiri laajenee heidän aloittaessaan varhaiskasvatuksen kodin ulkopuolella. Kodin perinteiden, toimintamallien, arvojen ja katsomusten lisäksi lapset kohtaavat toisenlaisia tapoja ajatella ja toimia. Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista. Tehtävää lähestytään eettisen ajattelun, katsomusten, lähiyhteisön menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden sekä median näkökulmista. Toiminnassa voidaan käyttää monipuolisesti esimerkiksi satuja, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa, erilaisia mediasisältöjä sekä vierailijoita, vierailuja ja lähiympäristön tapahtumia. Minä ja meidän yhteisömme -oppimisen alue tukee erityisesti lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (luku 2.7).

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen toimintaryhmien säännöt luodaan yhdessä lasten kanssa ja laitetaan lasten nähtäville kuvilla tai muutoin lapsille sopivalla tavalla havainnollistettuina.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Tutustutaan lähiympäristöön ja kaupunkiin -Retkiä tehdään linja-autolla ja jalkaisin -Yhteistyö talojen välillä. käydään ulkoilemassa myös toisen talon pihalla -Tapahtumiin osallistutaan yhdessä -Kunnioitetaan kodin perinteitä, tutustutaan toisten perinteisiin ja toimintatapoihin -->kasvatuskumppanuus -Toimikauden alussa mietitään lasten kanssa omalle ryhmälle säännöt, joita muokataan vuoden kuluessa, juuri tälle ryhmälle toimivaksi -Osallistutaan erillaisiin tapahtumiin
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Ryhmän jäsenistä ja toiminnoista kuvia seinällä -Aamulla tarkastellaan yhdessä lasten kanssa ketä on paikalla ja kuka on pois - Pienten ryhmää puhutellaan Halinalleina, näin lapset oppivat tietämään mihin ryhmään he kuuluvat
<p>Arviointisuunnitelma ja arviointi:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Arjen havainnointia ja dokumentointia tehdään koko ajan -Havainnoista keskustellaan yhdessä tiimin jäsenten kanssa -Vasu-keskustelut

Tutkin ja toimin ympäristössäni (4.5)

Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapsille valmiuksia havainnoida, jäsentää ja ymmärtää ympäristöään. Lapsia ohjataan tutkimaan ja toimimaan luonnossa ja rakennetussa ympäristössä. Varhaiskasvatus tukee lasten matemaattisen ajattelun kehittymistä sekä vahvistaa myönteistä suhtautumista matematiikkaan. Varhaiskasvatukseen sisältyy myös ympäristökasvatusta ja teknologiakasvatusta. Oppimisympäristöihin liittyvät omakohtaiset havainnot, kokemukset ja elämykset auttavat lapsia ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita sekä kehittymään ajattelijoina ja oppijoina. Lasten kehittyvä taito nimetä asioita sekä käyttää erilaisia käsitteitä edistää monilukutaitoa.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen toimintayksikköjen lähiympäristöjä hyödynnetään oppimisympäristöinä. Oppimisympäristöjä kuvataan tarkemmin luvussa 3.2.

Varhaiskasvatuksen toiminnassa huomioidaan kestävä kehitys näkökulma. Hankinnat tehdään harkiten ja suositaan välineitä, jotka ovat kestäviä ja tarvittaessa korjattavia. Askarteluissa hyödynnetään kierrätys- ja luonnonmateriaalia. Lapsia ohjataan käyttämään vettä ja sähköä tuhmaamista välttäen. Lasten kanssa harjoitellaan ja opetellaan ruuan arvostamista. Yhdessä voidaan esimerkiksi yhdessä seurata ruuan hävikkiä. Opetellaan ruuan annostelua: ”minkä verran jaksan syödä”. Merkkipäiviä juhlistettaessa suositaan aineettomia lahjoja.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>-Tehdään metsäretkiä, havainnoidaan luontoa, keskustellaan ja ohjataan lapsia luonnossa esim. miten luonnossa käyttäydytään ja luontoa kunnioitetaan</p> <p>->ideoita ja ajatuksia arkeen</p> <p>-Mielenkiinnon herättely matematiikkaan arkitilanteissa</p> <p>-Ruokailussa opetellaan arvioimaan oman annoksen kokoa -> vältetään hävikkiä</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>-Tutkitaan lajitellen ja lasketaan ympäröiviä asioita ja esineitä</p> <p>- Käytetään muotopaloja, plusplus paloja, värilegoja yms...</p> <p>-Arkisista asioista tehdään hauskoja oppimistilanteita</p>

Arviointisuunnitelma ja arviointi:	arvioidaan ja havainnoidaan koko ajan ja niitä dokumentoidaan Tiimipalaverit Vasu-keskustelut
------------------------------------	---

Kasvan, liikun ja kehityksen (4.5)

Kasvan, liikun ja kehityksen -oppimisen alueeseen sisältyy liikkumiseen, ruokakasvatukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tavoitteita. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on luoda pohja lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle sekä fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle yhdessä huoltajien kanssa. Tämä oppimisen alue tukee erityisesti itsestä huolehtimiseen ja arjen taitoihin liittyvää laaja-alaista osaamista.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä lapsille tarjotaan ravintosuositusten mukaisia aterioita. Varhaiskasvatuksessa tarjottavien aterioiden myötä lapset tutustuvat suomalaiseen ja kainuulaiseen ruokakulttuuriin.

Kajaanin LiikuntaVasu 2015 toimii varhaiskasvatuksen liikuntaa ohjaavana suunnitelmana, joka löytyy Kajaanin kaupungin intrasta. Kajaanin varhaiskasvatus on mukana valtakunnallisessa lasten liikkumis- ja hyvinvointiohjelmassa Ilo kasvaa liikku- en. Varhaiskasvatusyksiköt toteuttavat ohjelmaa omien kehittämiskohteidensa kautta ja Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten mukaisesti.

Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:	-ilo kasvaa liikkuen ohjelma käytössä -Käytetään havainnointi ilomakkeita -Kasvattajien innostava asenne liikuntaa kohtaan -Kannustetaan lasta omaehtoisuuteen arjen asioissa -liikuntatapahtumisesta tiedottaminen perheille -Monipuolisuus liikunnan toteuttamisessa -Mahdollisuus omaehtoiseen liikkumiseen päivittäin -> Välineet saatavilla, tilajärjestelyt
---	---

Tavoitteiden tarkennus tiimiin:	<ul style="list-style-type: none"> -Tuetaan lapsen mielikuvitusta ja aktiivisuutta liikuntaleikeissä mm .leluttomilla ulkoiluilla -Kasvattaja liikkuu yhdessä lapsen kanssa -liikuntaleikkien opettaminen ja ohjaaminen - Säännöllinen, monipuolinen ja terveellinen ruokailu
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>Tiimi- ja talojen yhteiset palaverit</p> <p>Jatkuvaa arviointia arjessa ja havainnointi kaavakkeet apuna</p> <p>Vasu-keskustelut</p>

Kaikissa päiväkodeissa toimii nimetyt liikuntavastaavat, joiden tehtävänä on edistää varhaiskasvatuksessa olevien lasten liikkumista ja yhteistyössä muiden liikuntavastaavien kanssa järjestää liikuntatapahtumia.

Lasten motorista kehitystä havainnoidaan päiväkodeissa havainnointilomakkeen avulla. Lasten motoriseen kehitykseen liittyvä havainnointilomake täytetään lapsen varhaiskasvatussuunnitelman yhteydessä vuosittain.

Havainnointityön tukena ja dokumentoinnissa käytetään tieto- ja viestintätekniisiä välineitä esimerkiksi videoimalla lasten liikkumista eri tilanteissa. Jokaisen lapsen liikkumista videoidaan vähintään kerran vuodessa ja tarkastellaan kerättyä aineistoa yhdessä lapsen ja vanhempien kanssa.

Eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatuksen toteuttamista (4.7)

(täytetään tarvittaessa)

Varhaiskasvatuksen lähtökohtana on tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus. Osallistuminen varhaiskasvatukseen tukee eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten mahdollisuutta oppia suomea toisena kielenä luonnollisissa vuorovaikutustilanteissa, pienryhmätoiminnassa ja yksilöopetuksena. Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen koottamisosohjelmaan 2015 koottuja maahanmuuttajatyössä käytössä olevia toimintamalleja ja materiaaleja.

Huoltajien kanssa keskustellaan varhaiskasvatuksen tavoitteista ja periaatteista tasavertaisesti ja vastavuoroisesti. Huoltajat perehdytetään varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksen ja varhaiskasvatussuunnitelmaan. Tarvittaessa käytetään tulkkausta.

Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:	-Suomen kieltä harjoitellaan arkitilanteissa ja pienryhmissä -Apuna kuvat, tulkkaukset, käännetyt lomakkeet, piirtäminen ja elekieli
Tavoitteiden tarkennus tiimiin:	-Kielireppu-koulutuksesta saatu materiaali kaikille tutuksi ja sen hyödyntäminen -S2-koulutus -Jatkuva sanoittaminen selkeästi arjen tilanteissa -Tiivis yhteistyö perheiden kanssa -> rohkaistaan perhettä käyttämään suomen kieltä
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	Jatkuvaa arjen havainnointia ja keskusteluja lomakkeiden käyttö

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen (7.1)

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja lasten varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisen seuranta, säännöllinen arviointi ja kehittäminen ovat osa tätä tehtävää. Varhaiskasvatuksen toimintaa arvioidaan ja kehitetään kansallisen tason sekä järjestäjä-, yksikkö- ja yksilötason näkökulmista.

Pedagoginen dokumentointi on varhaiskasvatuksen suunnittelun, toteuttamisen, arvioimisen ja kehittämisen keskeinen työmenetelmä. Se on jatkuva prosessi, jossa havainnot, dokumentit ja niiden vuorovaikutuksellinen tulkinta muodostavat ymmärrystä pedagogisesta toiminnasta. Pedagoginen dokumentointi mahdollistaa lasten ja huoltajien osallistumisen toiminnan arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen. (4.2)

Paikallisesti päätetyt asiat:

Monitahoarvioinnista saatava palaute käsitellään kaikissa varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä ja suunnitellaan, miten arviointituloksia hyödynnetään yksikkökohtaisen toiminnan kehittämisessä. Suunnitelma kehittämistyön toteuttamiseksi sekä toteutuneen suunnitelman arvioimiseksi kirjataan varhaiskasvatusyksikön vuosisuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuspalveluista kerätään toimintayksikkökohtaista palautetta vuorovuosittain monitahoarviointikyselyn kanssa toimintavuoden kevätkaudella lapselta ja hänen huoltajiltaan. Vanhemmilta ja lapsilta saatu palaute käsitellään yksikkökohtaisesti ja palautteesta nousevat kehittämistavoitteet kirjataan vuosisuunnitelmaan sekä mahdollisesti ryhmäkohtaiseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

<p>Arvioinnista nousevat kehittämisen tavoitteet ja suunnitelma sen toteuttamiseksi:</p>	<p>-Asiakastyytyväisyyskysely vuosittain ->päiväkodin oma kysely</p> <p>-Talojen yhteinen linja dokumentoinnissa ja arvioinnissa</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>-Viikkoarviointi -> monipuolinen toiminnan toteutuminen</p> <p>-Lto:n SAK-aika</p> <p>-Tiimipalaverit</p> <p>-Kerran kuukaudessa pedapalaverit, johon osallistuu jokaisen ryhmän lastentarhanopettaja</p> <p>-Palaute perheiltä -> vastataan toiminnalla</p>
<p>Toteutuneen suunnitelman arviointi:</p>	<p>Jatkuva arviointi</p> <p>Pedapalaverit voidaan järjestää useamminkin jos tarve sitä vaatii</p> <p>Vasu-keskustelut ja perheiltä saatu palaute</p>